

FLEED BACK

Revistă de experiment literar

Director Daniel CORBU

ANUL XXI
2024

Nr.7-8
IULIE
AUGUST

Ionuț Caragea

Umbra care-l însoțește în fiecare clipă a vieții sale...

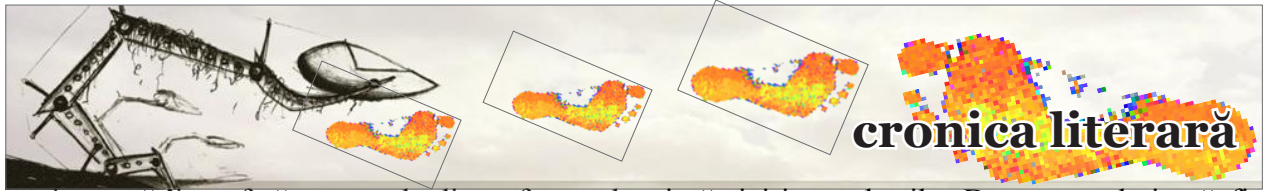
Gabriela Dimitriu

Volumul „Fântâna care-și bea singură apa”, scris de Ionuț Caragea, a fost tipărit la editura Fides în anul 2024 și conține poeme, citate, aforisme și un grupaj de aprecieri selective (scurte fragmente din recenzii, autori în ordine alfabetică). Este a șaizecea carte publicată de acest prolific și talentat autor care, prin numeroasele sale premii internaționale, reușește să onoreze literatura românească peste hotare, în special în Franța, unde este și membru al unor societăți importante de poezie și artă. Considerat de unii dintre marii literați și critici români (Theodor Codreanu, A.I. Brumaru, Daniel Corbu, Corneliu Leu, Aureliu Goci, Nicolae Mareș, Constantin Frosin etc.) drept lider al generației 2000, poetul Ionuț Caragea nu se dezmente, în întreaga sa activitate literară, de această apreciere. Își conturează în poeziile sale, ca nimeni altul, propriul univers poetic dominat de întrebări („Cine sunt eu?”, „Încotro?”) și reflecții existențiale, încercând să descopere și să redescopere barierele minții și ale sufletului omenesc cuprins de incertitudini, de singurătate, de iubire și patimă.

Folosindu-și arta și stilul poetic drept scut și armă totodată, Ionuț Caragea își exprimă, în mod direct, concepția despre poezie și rolul poetului în crearea ei, folosind mijloace artistice

variate pentru a radiografia și a descrie ipostaza tragică a eului liric cuprins de dureri și neliniști abisale. Unul dintre aforismele prin care autorul își legitimează suferința este: „Rana mea, o grădină plină de amintiri înflorite lângă cascada lacrimilor interioare”. Poezia, precum ciutura fântânii, parcurge drumul către suprafață, pentru a sublima suferința și pentru a potoli setea de adevăr și frumusețe. Iar însemnătatea actului artistic nu lasă loc echivocului: „Pentru poet, să faci un copil și să sădești un pom, înseamnă să faci un poem și să sădești o lume nouă.” Sau: „Care este datoria unui poet? Să astupe cu frumusețe gropile din fața oamenilor care n-au încetat să viseze”.

Poet revoluționar prin complexitatea expunerii sentimentelor, trăiește la maxim intensitatea cuvintelor așternute, metamorfizându-și fiecare vers și fiecare poem într-o lecție desprinsă din cartea vieții, plină de înțelepciune, reușind să teleporteze cititorii dincolo de spațiu și timp, într-o lume pe care o disecă în totalitate. Toate aceste stări lăuntrice, experimentate de propriul „Eu” sau descoperite empatetic la semenii săi, sunt analizate și parafate în prezenta carte, contribuind la definiția spirituală a poemului: „Poemele sunt lumânări aprinse de poet în templul din adâncul sufletului”. Chiar dacă explorează teritorii mai greu accesibile, poetul este conștient de perisabilitatea timpului și de faptul că nu va reuși să descopere toate misterele lumii care-l înconjoară, iar această

nesiguranță îi conferă o stare de disconfort, eul liric trecând prin diverse procese de naștere și renaștere, de controverse, renunțări și acceptări: „Cea mai bună definiție a poeziei o dă Timpul. Restul definițiilor sunt doar încercări de a se explica inexplicabilul.”

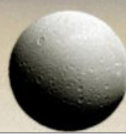
Titlul volumului îl regăsim și în poezia „Am fost și singur”, încărcătura emoțională care cuprinde cititorul și eul liric fiind intensă, la fel ca și poemul în sine. Poetul este acaparat de sentimentul singurătății în momentele în care nu reușește să scrie versuri sau când simte că nu este citit așa cum ar merita : „am fost și singur / la fel ca fântâna / care-și bea singură apa” (...) „am fost și singur / la fel de singur ca poemul acesta / care se citește pe sine / așteptând întâlnirea / cu supremul lui cititor”. Este o referință clară cu privire la dragostea poetului pentru cititorii săi, chiar dacă nu se adresează în mod direct acestora, ci o strecoară voalat. Pentru el, „cititorul suprem” este ființa care îi cataloghează obiectiv poemele, este omul pe care dorește să-l bucure și căruia să-i ostoiască setea pentru frumos și poezie. Divinitatea și rolul ei în procesul creator, atunci când nimic din ce este uman și aproape nu-l mai inspiră pe poet, este metaforizată într-un aforism revelator: „Poetul este fântâna pe care o umple cerul, atunci când n-o mai poate umple pământul”.

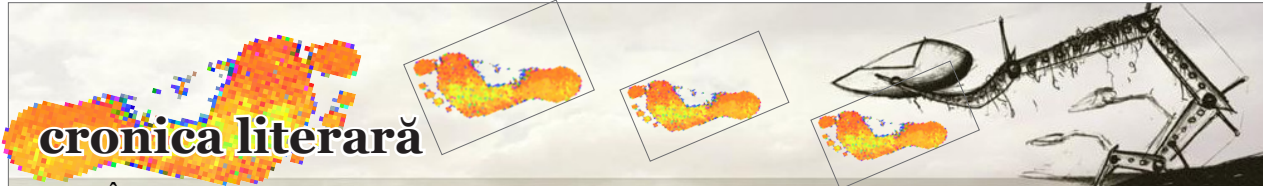
Cuvântul „fântâna” este des folosit în poemele și aforismele prezentate în volumul de față, iar acest substantiv reprezintă în credința populară (pe lângă profundele semnificații creștine): purificarea, fecunditatea și vindecarea, o trecere de la lumea terestră la cea celestă, ea fiind sursa dătătoare de viață. Fântâna și poemul sunt elemente care semnifică, prin personificările exploatate, paralela dintre trecut și prezent, încercând să aducă în prim plan dorința autorului de a scrie poezii valoroase, dorința de a da naștere unui nou poem care să rămână întipărit în inimile oamenilor. Fântâna născută din izvor este ancorată în simbolul inocenței și îndestulării, deoarece cu apa extrasă, oamenii reușesc să își potolească setea, să-și curețe gospodăriile, să-și adape animalele

și să-și irige culturile. Dar apa trebuie să fie folosită cu chibzuință și respect. Când oamenii au ajuns să nu-l mai prețuiască pe Dumnezeu, acesta le-a trimis Potopul, pentru a-i curăța de păcate, din dorința de a reclădi o nouă tipologie a omului. Fântâna apare des în versetele biblice, îndemnând la pocăință, iar Izvorul din care ea se naște are efect tămăduitor, precum poemul în viziunea lui Ionuț Caragea. Vorbim de întoarcerea la Poezie ca despre întoarcerea la Credință.

Ionuț Caragea are convingerea că poezia nu îl va trăda niciodată, asemenea unui prieten fidel. Totodată, este conștient că versurile sale pot avea efect terapeutic, dacă își va împlini, cu cinste și puritate, misiunea. „M-am spălat în cascada cuvintelor”, scrie el metaforic, cu privire la găsirea leacului care îl va ajuta să se lepede de tot ce l-a împovărat în anii care s-au scurs. Cuvintele devin salvatoare și se transformă în „cascadă” și „râu”, iar orizontul cosmic devine martorul „spălării de păcate”, a restabilirii sănătății prin îndepărtarea „ruginii” sângelui care curge prin fiecare celulă a trupului încărcat de suferință și tristețe. Fiecare poezie îl introduce, așadar, într-un dialog cu Divinitatea, într-o rugă a dorințelor neîmplinite, într-o conexiune perfectă cu propria persoană care tânjește după iubire și recunoaștere.

Singurătatea face parte din noi, din viața noastră. Definită ca un abur care apare și dispare, vom ști să o dispersăm atunci când vom simți că ne sufocă. Singurătatea este strigătul disperat al poetului care, în anumite momente ale vieții, a preferat izolarea pentru a-și identifica și clarifica gândurile, alegând să se împovăreze de foarte multe ori cu greutatea propriei existențe, pentru a încerca să descifreze tainele acestei lumi, construind imaginarul poetic, astfel încât „Sufletul - rege al deplinei singurătăți, ochi interior adâncit în orbita propriei revelații”, devine inima și ochii poetului. Omul singur poate fi catalogat ca fiind „Regele nimănu”, iar Ionuț Caragea se identifică cu eul liric care-l urmărește îndeaproape, asemenea unei umbre, „din spatele pleoapelor / stând pe tronul / de lacrimi neplânse”, contopindu-și sufletul cu

acesta. În același timp, poetul reiterează, prin adăugarea „umbrei”, nevoia sa de a îmbrățișa lumina, recunoscând efemeritatea omului, prin aducerea în prim plan a fluturilor, considerați că au o călătorie scurtă pe acest pământ : „Dumnezeu compensează efemeritatea fluturelui cu frumusețea lui de pe urmă. Omul primește în dar bătrânețea, după ani și ani în care și-a căutat aripile și nu le-a găsit.”. Și totuși, Ionuț Caragea adaugă, nerenunțând la lupta împotriva nimicniciei: „mă simt ca un foc / ce-și leapădă umbra / mă simt ca o legiune de fluturi / luptând pentru dragostea veșnică”.

„Umbra, cerberul de la poarta pleoapelor, poarta dintre raiul viselor și iadul realității” (cum este definită de poet) este și echivalentul luminii, însă lipsa acesteia implică în cultura populară și apropierea omului de Diavol, atunci când își vinde sufletul, acestuia. Nu este cazul aici, de invocare a întunericului, mai curând, constatăm că Ionuț Caragea implică umbra ca pe o adăugare la propriul EU, ca pe o unealtă de care se folosește pentru schimbarea locurilor, personificată și cu puteri depline, precum cea a învierii\renașterii: „Ah, dar de câte ori mi-am îngropat umbra, așteptându-te, și de câte ori mi-am privit umbra, revenind dintre morți precum Lazăr, la porunca zeului Soare”.

La fel ca într-o referință ulterioară despre vol. „Casornicarul fără mâini”, îi rezerv acestui poet, cu reverență, rolul unui cameleon. Fiecare poem reflectă o stare interioară diferită și este asemănător unui caleidoscop, deoarece Ionuț Caragea definește, prin poeziile sale, filozofia personală cu privire la toate sentimentele care se nasc în noi odată cu venirea noastră în această lume încărcată de incertitudine și neliniști metafizice. Sentimentele de singurătate, tristețe, abandon, bucurie, iubire melancolie, moarte, incertitudine, idealuri și planuri de viitor, capătă formă și conținut valoros în cuvintele care însoțesc poeziile. Ionuț Caragea este vocea lirică care-și proiectează eul personal în cele mai ascunse gânduri și visuri, iar prin temele expuse încearcă să se revolte împotriva celor care nu iubesc, împotriva bolii care îl

macină, împotriva momentelor de singurătate când se simte neînțeles și confuz, incapabil să scrie. Durerea și bolile care-l macină pe poet sunt descrise în poeziile: „O durere își face autobiografia”, „Pelerina magică a cuvintelor”, sau „Nu contează”, precum și în alte câteva aforisme: „Singurul prieten de care mă bucur mai mult atunci când mă părăsește decât atunci când mă vizitează este durerea”, corelat cu: „Nu, nu durerea nu este un câine fără adăpost, ci un stăpân care își caută câinele credincios”. Cu toate acestea, maestrul luptă din toate puterile pentru a se face auzit și înțeles.

Spre deosebire de celelalte volume apărute, de această dată, poetul este singur cu reflecțiile sale și nu se mai adresează direct cititorilor, ci intenționează și reușește să-și facă o radiografie a sinelui, din care să răzbată crezul interior cu privire la existențialitate, poezie, viață și moarte, pe care să-l lase ca moștenire tuturor aceluia care-i vor parcurge creațiile. Testamentul incontestabil, referitor la iubirea sa abisală în ce privește poezia care-l însoțește ca o umbră, se regăsește în multe dintre poemele acestei cărți, fiind ca un urlat mut și surd pentru oamenii care devin din ce în ce mai indiferenți față de artă, în general. Putem afirma că forță lăuntrică, dătătoare de frumosul liric, pleacă din dragostea incomensurabilă a acestui poet remarcabil, pentru poezie, regina supremă care i-a acaparat inima. Regăsim în poemele sale acel refugiu în lumea fascinantă și binecuvântată a cuvintelor, acea lume a literelor pe care o venerază și din a cărei sevă își hrănește copacul liric care se naște din el, crescând, performând și dezvoltându-și capacitatea de personificare a propriului EU.

În cartea „Fântâna care-și bea singură apa”, Ionuț Caragea rătăcește într-o oază poetică în care, uneori, pesimismul își face intrarea în tabloul care-i conturează viața, ancestralul și terestruul întrepătrunde-se asemenea unui râu care-și revărsă conținutul în marea ce îl așteaptă tăcută și neclintită. Limbaj indirect conține sentințe morale în toată această călătorie a eului liric. „Mlaștina cârnii” este un teren periculos, din care va ieși învingător doar cel

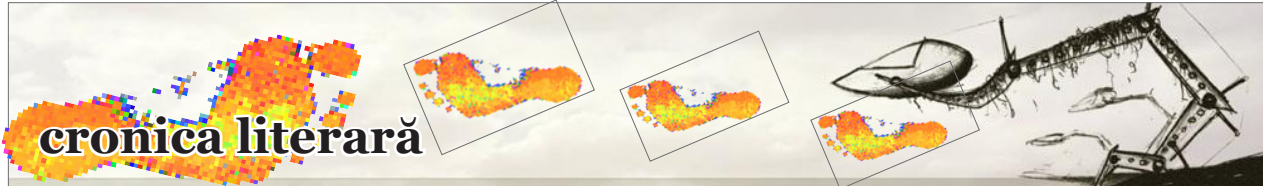

puternic, doar cel care-și dorește cu adevărat să supraviețuiască în ritmul alert impus de propriile creații poetice. Reprezintă un îndemn și speranța că, într-un final, poetul va răsări „precum ghiocelul de sub zăpada uitării”, iar poemul va înflori „ca un nufăr, în mlaștina cârnii”.

„Poemul din leagănul mării” este un poem profund, răvășitor, care își va pune amprenta în inimile cititorilor. Valurile însă ne duc cu gândul la incertitudine, la griji și dorințe ascunse, la simbolul care sălășluiește în Bine și Rău. Din forța valurilor se nasc vuietul mării și strigătele pescărușilor care-și caută hrana, din forța valurilor se naște nevoia de apărare a marinarilor care întâmpină furtunile. Marea reprezintă nemărginirea pe care ochii noștri n-o pot atinge în profunzime și poate fi asemănată cu o ființă supranaturală care-și cere tributul. Marea reprezintă sentimentele de iubire și dorință, de tristețe sau speranță, pe care un poet le poate revărsa în sufletele oamenilor prin creațiile sale, asemenea valurilor în mișcare. Marea reprezintă simbolul de preț care îl atrage pe poet spre adâncurile reflecției, acesta „având

ca rezervă de oxigen / doar sufletul meu / căutând și tot căutând / comorile neprețuite / ale poemelor”.

Magia și spiritualitatea se întrepătrund în versurile poemului „Luna neagră”, unde Ionuț Caragea descrie un adevărat regal al puterii astrului ceresc care influențează viața noastră. Culoarea neagră poate fi interpretată ca fiind o culoare a durerii, dar în aceeași măsură o putem caracteriza ca fiind culoarea eleganței și a apropierii de Dumnezeu. Are atribuite nenumărate semnificații și o putem analiza în funcție de starea noastră interioară. În Grecia Antică, negrul era specific poezilor, iar în Egiptul Antic, era considerat culoarea fertilității. La polul opus de interpretare, în Imperiul Roman, negrul era predestinat doliului sau morții în sine. Și în zilele de astăzi, doliul ne însoțește existența multora dintre noi, când pierdem pe cineva drag. Negrul este o culoare care atinge spiritualitatea în clipa când pășim în interiorul unei biserici, al unui loc sacru, încărcat de sfințenie și rugăciuni. O putem asemui ca pe o culoare care încearcă să ne ajute să urcăm treptele spiritualității pentru a fi mai aproape de Dumnezeu. Pe de altă parte, făcând referire la Luna neagră, ea poate reprezenta astfel și o latură întunecată a persoanei care este atrasă de acest punct astral. Harta sufletului îl ajută să localizeze toată teama acumulată în interior, dorințele reprimite, sentimentele de iubire și singurătate, părerile de rău și cele mai ascunse secrete ale minții care-și dorește să se purifice odată cu descoperirea autenticității ce zace-n fiecare dintre noi. Poate fi corelată cu o călătorie în timp, către centrul universului nostru, către locul în care stelele reușesc să renască odată cu fiecare astru căzut. În acest moment, poetul atinge apogeul înălțător al spiritualității, dând frâu liber întunericului din el pentru a renăște, pentru a se transforma, pentru a-și putea ține sub control durerea și furia acumulată în perioade de zbucium sufletec. El adună, astfel, tot acest întuneric care s-a adunat în cotloanele inimii sale, încercând să facă pace cu sinele și „pentru a-l dăru / înfometatelor mele întrebări / care așteptau precum câinii / în spatele ochilor

/dând întruna din coadă”. Poetul este fericit în momentul în care „luna neagră” nu mai apare ca o amenințare, iar soarele îi spulberă puterea, determinând-o „să zâmbească” și să accepte un nou început.

Frunza, un substantiv feminin ce implică numeroase interpretări, începând de la ciclicitatea și transformarea pe care o traversează ființele pământului și celulele vie și terminând cu părăsirea acestei lumi și a trăirilor pe care le implică această călătorie efectuată de-a lungul vieții, este un poem care poate fi analizat amănunțit, doar dacă deschidem cu atenție ușa sufletului poetului Ionuț Caragea. Acest element îl regăsim în câteva dintre poemele existente în volum: „Frunza”, „Frunza și creanga” etc. Poetul Ionuț Caragea se regăsește prin versurile sale, de nenumărate ori, în acei copaci ale căror rădăcini înfipite adânc în pământ reușesc să învingă vicisitudinile create de natură.

Sensibilitatea poetului se află dincolo de cuvinte, frunza, asemănătoare unei femei iubite care renaște prin verdele crud dăruit de anotimpul primăverii (anotimpul în care s-a născut și Ionuț Caragea și căruia îi dedică poezia „În orice toamnă există primăvară”), trăiește într-o secundă, cât alții într-un an. Frunza își trăiește clipa, așa cum oamenii își trăiesc anii, iar poetul afirmă că „dragostea mea e la fel ca dragostea unui copac pentru florile pe care nu le poate atinge, iar poemele mele sunt frunzele care tot încearcă să mângâie petalele florilor cu verdele lor tineresc”.

Odată cu scurgerea nemiloasă a zilelor, frunza îmbătrânește, iar acest aspect este detectat pe chipul poetului conștient de trecerea nemiloasă a timpului, atunci când realizează că și părul lui este „împodobit” cu fire albe, semn al apropierei omului de trecerea pragului dintre lumea aceasta și lumea de apoi. Matur și cu o experiență existențială vastă, poetul știe că „ce se naște din pământ, în pământ se duce”, astfel că devine un bun sfătuitor al frunzei care simte apropierea morții, ajutând-o, în acest mod, să se împace cu destinul.

Poemele lui Ionuț Caragea ne pot cufunda cu ușurință într-o stare semi-onirică, aducându-

ne cu picioarele pe pământ în momentul în care analizăm obiectiv propria noastră viață, deoarece, tot ce se numește lumesc, se bazează pe experiențele acumulate în amintirile din trecut și pe experiențele prezentului. Sufletul, care a ars toată viața, se vede nevoit să părăsească trupul la capăt de drum, lăsând în urma lui prea mult scrum, prea multe întrebări și visuri neîmplinite. Iar așteptarea clipei de pe urmă anihilează, de multe ori, trăirile actuale. Aduce nesiguranță, confuzie sau idealuri imaginare. Ori, așteptarea înseamnă răbdare și prețuirea clipei. Ionuț Caragea este dispus să aștepte și dincolo de trecerea în neființă recunoașterea sa, deoarece este conștient de talentul și harul poetic dăruit de Dumnezeu. El este omul încrezător, rob al unei iubiri bazate pe loialitate față de poezie. A fost și va rămâne eternul îndrăgostit de litere, care nu-și dorește altceva decât „Pelerinajul poemelor mele”, alături de „Sufletul poemului” care l-a ales doar pentru că este vrednic și merită să fie poet. Sufletul prezent în poemele sale reprezintă, în esență, conexiunea cu Universul, traiectoria imaterială a unei ființe, iar poetul este ancorat în această legătură prin dragostea pentru scris și poezie.

Pentru Ionuț Caragea, scrisul este asemenea unui râu „izvorând și curgând / de-a lungul paginii albe / eu doar trebuie să adaug / formele de relief / pe care el le străbate”. Acesta ne oferă un tablou metaforic și personificat care transmite iubire, dincolo de alegoria versurilor. Dumnezeu a creat lumea și pământul. Dumnezeu a creat cuvântul de la care a început totul. Ionuț Caragea este un om conștient de puterea, forța și binecuvântările lui Dumnezeu, încercând să se apropie de divinitate prin puterea rugăciunii și a creației care îi curge prin vene și respiră odată cu el, dăruind celor din jur iubire. El recunoaște că poezia lui este „Doar un fragment din existență. Doar o literă care încearcă să-l descopere pe Dumnezeu”, mulțumindu-se cu darul care face posibilă revelația...